

Pedagogisch werkplan Peuteropvang Ienie Mini

Inleiding

Dit pedagogisch werkplan is de praktische invulling van het pedagogisch beleid van SKG. In dit werkplan staat beschreven hoe het pedagogisch beleid in de dagelijkse praktijk tot uiting komt op de peuteropvang. Het is bestemd voor medewerkers van SKG en voor ouders die meer willen weten over de dagelijkse gang van zaken.

SKG ziet de peuteropvang als belangrijke aanvulling op de ontwikkeling en opvoeding thuis. We werken volgens een duidelijk pedagogisch beleid. In dit werkplan staat beschreven hoe dit tot uiting komt in de dagelijkse gang van zaken en wat ouders kunnen verwachten op de peuteropvang.

Hoofdstuk 1 Pedagogische uitgangspunten	1
Samen Kunnen Groeien	1
Hoofdstuk 2 De dagelijkse zorg voor kinderen.....	2
De stamgroep	2
Het begin van de dag	2
Begeleiding.....	2
Wennen	3
Voeding	3
Verschonen en zindelijkheid	3
Medewerkers, opleiding en training.....	3
Hoofdstuk 3 Voorschoolse Educatie (VE).....	4
Inhoud VE programma.....	5
Tutor	5
Vroegtijdige signalering en toeleiding	5
Ouderbetrokkenheid	5
Observaties	6
Oudergesprekken.....	6
Hoofdstuk 4 Activiteiten	8
In de kring / aan tafel	8
Vrij spel.....	8
Buitenspel	9
Activiteiten buitenshuis (uitstapjes).....	9
Hoofdstuk 5 De groep	9
Veiligheid en structuur	9
Rituelen en feesten	10
Hoofdstuk 6 Ouders.....	11
Mentorschap, overdracht en informatie	11
Signaleren	11
Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld	11
Oudercommissie	12
Vier-ogen-principe: veiligheid op de locatie	12
Klachtenprocedure	12
Hoofdstuk 7 Praktische zaken.....	12
Openingstijden en bereikbaarheid.....	12
Beroepskracht-kind-ratio / Ondersteuning pedagogisch medewerker	12
Adres- of telefoonwijziging.....	13
Ziekte en ongelukjes	13
Medicijnen en allergie	13
Sluitingsdagen	13
Privacy	14
Foto's en video-opnames	14
Inspectie	14
Gedragscode en integriteit	14
Bijlage 1: Veiligheids- en gezondheidsactieplan.....	15
Bijlage 2: Dagritme VE.....	16

Hoofdstuk 1 Pedagogische uitgangspunten

Samen Kunnen Groeien

Elk kind is uniek, met een eigen temperament en met eigen voorkeuren. We vinden het belangrijk dat de peuteropvang tegemoetkomt aan de behoeften van ieder kind, zodat hij of zij zich veilig en prettig voelt en plezier heeft. Want dan kan het zich ontwikkelen. Dit doen we door goed te kijken en te luisteren naar de initiatieven die kinderen zelf hebben, vanuit hun belevingswereld.

Onze manier van werken is gebaseerd op de vier opvoeddoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven: het bieden van emotionele veiligheid, gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties, sociale competenties en het overdragen van waarden en normen.

SKG heeft deze vier opvoedingsdoelen vertaald naar de volgende uitgangspunten:

- Het fundament
- Het kind: ontdekken en ontwikkelen
- De gemeenschap: samenspelen, samen leven
- De waarden: ruimte en respect
- Samenwerken met ouders

In ons pedagogisch beleid staat uitgebreid beschreven hoe we de pedagogische uitgangspunten verder invulling geven.

Hoofdstuk 2 De dagelijkse zorg voor kinderen

De stamgroep

Alle kinderen maken deel uit van een vaste groep van maximaal 16 kinderen. Deze groep heeft een eigen ruimte en vaste pedagogisch medewerkers. In POV leniemini kunnen we ook gebruik maken van de gymzaal. Wel eten en drinken de kinderen in de eigen groep en ook gaan ze hier naar het toilet of worden ze verschoond.

De stamgroep is een vertrouwde ruimte, waar kinderen zich op hun gemak voelen. Ze weten er de weg en de kinderen kunnen zelfstandig spelmateriaal pakken en opruimen.

Het begin van de dag

Als kinderen en ouders binnen komen begroeten we ze hartelijk, zodat het kind zich welkom voelt. We geven het kind aandacht en bespreken met de ouder belangrijke dingen voor de overdracht. Ook is er tijdens dit moment ruimte voor de ouder om vragen over hun kind of andere opvoed gerelateerde vragen aan de pedagogisch medewerker te stellen.

Ouders kunnen even rustig op de groep gaan zitten voordat ze afscheid nemen. Ze kunnen samen met het kind een boekje lezen, een puzzel maken of mee spelen in de verschillende ingerichte hoeken op de groep.

Afscheid nemen

Als de ouder weggaat, vinden we het belangrijk dat de ouder duidelijk afscheid neemt van zijn kind. Hoe dit gaat, is afhankelijk van het kind. Soms zwaaien we de ouder samen bij de deur uit of vanaf de plaats waar het kind speelt. Als een kind niet wil zwaaien is dat ook prima.

Voor sommige kinderen kan afscheid nemen soms moeilijk zijn. Als een kind gaat huilen of boos wordt, geven we daar ruimte voor. We troosten op de manier die bij het kind past, waarbij we benoemen wat er gebeurt en hoe het kind zich voelt. Als het lang duurt, proberen we het kind af te leiden door bijvoorbeeld een boekje met het kind te gaan lezen of een liedje te zingen.

Begeleiding

Iedere groep heeft minimaal twee vaste pedagogisch medewerkers en soms loopt er een pedagogisch medewerker in opleiding stage op de peuteropvang. Zij kennen de kinderen goed en zorgen voor de juiste begeleiding.

We kijken goed wat kinderen nodig hebben. We creëren veiligheid en vertrouwen door warme aandacht, veel praten, knuffelen en door voorspelbaar te zijn in ons gedrag. We kondigen aan wat we gaan doen en wat we van kinderen verwachten. We stimuleren de zelfstandigheid van kinderen en helpen waar nodig om frustratie te voorkomen. Kinderen hebben vaak hulp nodig in het omgaan met elkaar en het delen van speelgoed. We grijpen niet te snel in, maar kijken wat kinderen zelf kunnen en welke hulp ze nodig hebben om er uit te komen.

Kinderen willen graag zelf ontdekken en ondernemen. Ze worden gedurende hun eerste jaren steeds zelfstandiger en hebben niet meer overal de hulp van volwassenen bij nodig. Daarom geven we voldoende ruimte om zelfstandig te spelen en zich in hoekjes terug te trekken. Bij het aanbieden van activiteiten vinden we het ontdekken en ontwikkelen van de eigen creativiteit belangrijk.

Wennen

Als kinderen voor het eerst naar de peuteropvang komen, komt er veel op hen af. Ze moeten wennen aan een nieuwe verzorger, aan alle kinderen op de groep, aan alle geluiden en activiteiten. Kinderen (en ouders) hebben hiervoor tijd nodig. Het wennen wordt begeleid door een vaste pedagogisch medewerker en gaat in goed overleg met de ouders. Samen met de mentor worden afspraken gemaakt over de wenperiode en de mentor kijkt goed hoe het kind zich gedurende de eerste weken voelt. Wanneer dat nodig is passen we in overleg met de ouders het wenschema aan. De behoeften van het kind vormen hiervoor de leidraad. Gemiddeld duurt een wenperiode twee weken. Tijdens het wennen is er extra aandacht voor de overdracht en meer contact met de ouders over het welbevinden van het kind.

Voeding

SKG vindt het belangrijk dat voeding evenwichtig en gevarieerd is, dat tussendoortjes verantwoord zijn en dat kinderen hun eigen keuzes kunnen maken. Kinderen krijgen bij ons fruit aangeboden. Wij bieden daarbij water of thee te drinken aan. Het fruitmoment is belangrijk voor kinderen, maar minstens zo belangrijk is de sfeer waarin de maaltijd plaatsvindt. Als het gezellig is, is het fijn om aan de tafel/kring te zitten. We zorgen voor een goede sfeer en voldoende rust tijdens het tussendoortje. We eten met z'n allen zodat de kinderen contact hebben met elkaar. Onze begeleiding is open en betrokken. Waar nodig helpen of stimuleren we kinderen, maar we gaan flexibel om met de groep. Als een kind nog niet lang aan tafel kan zitten, bijvoorbeeld als het nog aan het wennen is of moeite heeft om lang stil te zitten, mag het eerder van tafel. We leggen dit uit aan de andere kinderen.

Feest en eten

Niets is leuker voor een kind om zijn of haar verjaardag te mogen vieren. We vinden het belangrijk dat het ritueel én de speciale aandacht voor het kind centraal staan. De jarige staat in de belangstelling! Er mag getrakteerd worden maar de traktatie moet wel verantwoord zijn. Voor tips en ideeën voor een verantwoorde traktatie verwijzen we ouders naar de site van het

Voedingscentrum: www.voedingscentrum.nl. Ook is er op elke locatie een inspiratie map aanwezig.

- Als een ouder zijn kind wil laten trakteren, gaat dit in overleg met de pedagogisch medewerkers. Voor de rust op de groep zijn ouders zelf niet aanwezig bij dit moment.
- De kinderen trakteren op de eigen groep. We laten de jarige vlak vóór of na het fruitmoment trakteren of aan het eind van de ochtend.
- Als er naar de mening van de pedagogisch medewerkers te veel wordt getrakteerd, geven zij een gedeelte van de traktatie aan de kinderen mee naar huis.

Verschonen en zindelijkheid

In lichamelijke verzorging is veiligheid en geborgenheid essentieel. Kinderen moeten zich veilig voelen en daarom behandelen we hun lijf met zorg en aandacht. We verschonen de kinderen die nog niet zindelijk zijn waar nodig. We halen kinderen niet uit hun spel maar proberen een natuurlijk moment te vinden om te verschonen of naar het toilet te gaan. Kinderen gaan ook zelfstandig of in een klein groepje naar het toilet. Regelmatig nemen we ook kinderen mee die nog niet zindelijk zijn.

Medewerkers, opleiding en training

Bij SKG vinden we duurzame professionalisering van medewerkers belangrijk. Jaarlijks stellen we

een scholingsplan op. Hierin worden verschillende trainingen, cursussen en workshops opgenomen, die de deskundigheid van de medewerkers bevorderen ten behoeve van pedagogische kwaliteitsverbetering en/of persoonlijke ontwikkeling.

Daarnaast krijgt duurzame professionalisering van de pedagogisch medewerkers vorm doordat de pedagogisch specialisten coaching-on-the-job op de werkvloer geven en coachen met beelden.

Al onze medewerkers zijn getraind en gecertificeerd op het vereiste taalniveau (F3 lezen en mondeling, F2 schrijven) en in het werken met een VE-programma.

Nieuwe kennis en inzichten vanuit verschillende vakgebieden (pedagogiek, psychologie, onderwijs) worden door ons nauwgezet gevolgd en zo mogelijk ingepast in de pedagogische praktijk. Op die manier bewaakt en borgt SKG de pedagogische kwaliteit op de werkvloer.

SKG verzorgt jaarlijks een training voor medewerkers waarin actuele informatie en kennis met betrekking tot kindermishandeling en huiselijk geweld wordt overgedragen. Bij zorgsignalen over een kind op de locatie wordt altijd de 'aandachtsfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld' betrokken.

Hoofdstuk 3 Voorschoolse Educatie (VE)

Per 1 augustus moeten gemeenten het gesubsidieerde aanbod van voorschoolse educatie (VE) naar 960 uur voor alle peuters van 2,5 tot 4 jaar met een VE indicatie. Op die datum treedt het wijzigingsbesluit urenuitbreiding voorschoolse educatie in werking. VE wordt op alle dagen aangeboden en is geïntegreerd in ons dagelijks aanbod op de peuteropvang. Ons VE aanbod is zo ingericht dat een kind vanaf de dag dat het tweeënhalf jaar oud wordt in anderhalf jaar tijd ten minste 960 uur VE krijgt. Kinderen komen 4x4 uur per week naar de peuteropvang, dat is 16 uur per week. Concreet betekent dit dat er vanaf de opening om 08.30 uur tot aan het ophalen om 12.30 uur VE wordt gegeven. De peuteropvang locaties zijn 40 weken in een schooljaar geopend. Op een aantal locaties wordt het schooljaar met minimaal twee weken verlengt waardoor kinderen kunnen profiteren van een extra VE aanbod tijdens de zomerschool. Daarnaast is het ook mogelijk om tijdens andere schoolvakanties, wanneer er een tekort aan VE uren aanbod zou kunnen ontstaan, deze invulling te geven. Wij willen graag dat ieder kind een kans krijgt om hiervan gebruik te maken en zullen waar nodig kinderen met een VE-indicatie voorrang geven zodat zij net dat extra steuntje in de rug ontvangen om mee te komen met de groep.

De meerwaarde van ons VE aanbod is vooral terug te vinden in het bewust en gericht aanbieden van variatie in het aanbod, passend bij de behoeften van kinderen op onze groepen. Dit komt (mede) tot uiting in het VE aanbod teruggerekend naar het aantal uren.

We werken met een VE-programma om meer ontwikkelingskansen te bieden aan kinderen. VE staat voor voorschoolse educatie en is bedoeld voor kinderen van 2 tot 4 jaar oud. Om zoveel mogelijk effect te behalen met VE wordt een doorgaande leerlijn van de voorschoolse naar de vroegschoolse periode nagestreefd. Het doel van VE is om kinderen een betere start in het onderwijs te geven om op die manier de schoolprestaties en het schoolsucces te verbeteren. VE stimuleert kinderen spelenderwijs in hun brede ontwikkeling op sociaal-emotioneel, motorisch- en cognitief gebied en specifiek in taal- en rekenvaardigheden. Op de peuteropvang werken we met ons eigen programma, gebaseerd op de VE methode piramide welke wordt versterkt door modules uit onze eigen SKG academie.

Inhoud VE programma

Spel staat bij ons centraal. Door de combinatie van spelen en leren worden peuters gestimuleerd in hun taal- en denkontwikkeling, maar ook in de ontplooiing van hun creativiteit en persoonlijkheid. Aan de hand van thema's die aansluiten bij de belevingswereld van peuters, komen alle ontwikkelingsgebieden van kinderen aan bod, zoals taal- en sociale vaardigheden (bijvoorbeeld opkomen voor jezelf, aardig doen, samenspelen). Onze manier van werken staat beschreven in ons VE-beleid. De aangeboden VE activiteiten zijn terug te vinden in ons VE- dagritme (Zie bijlage 2 in dit pedagogisch werkplan).

Tutor

Wij werken op sommige locaties met een derde pedagogisch medewerker op de groep. Deze locaties hebben naar ratio meer kinderen met een VE indicatie. De rol van de 'tutor' maakt het mogelijk dat er meer tijd en aandacht besteed kan worden aan het stimuleren van de (taal) ontwikkeling van het kind. In de weekplanning wordt ook de rol van de "tutor" meegenomen. Gericht op de kinderen die net dat extra steuntje in de rug nodig hebben. De begeleiding is preventief en eventueel remediërend van aard. Bij preventieve tutoring maakt een kind al kennis met het doel en de activiteit vóórdat deze in de groep aan de orde komt. Het kind krijgt zo voorkennis. Het heeft daardoor meer kans om mee te komen tijdens het thema project. Bij de remediërende tutoring krijgt het kind tussendoor en aan het einde van een thema herhalingen aangeboden en/of extra oefeningen welke spelenderwijs worden aangeboden.

Hoe wij per ontwikkelingsgebied werken staat beschreven in ons werkdocument 'VE beleid'.

Vroegtijdige signalering en toeleiding

De JGZ heeft een belangrijke rol in de toeleiding van VE kinderen, omdat zij bijna alle kinderen op jonge leeftijd zien. Het screenen en indiceren van jonge kinderen op basis van de gemeentelijke doelgroepdefinitie gebeurt door jeugdartsen van het consultatiebureau. Binnen onze organisatie kunnen de pedagogisch medewerkers ook een VE indicatie afgeven waar zij met name kijken naar de taalontwikkeling en naar de sociaal emotionele ontwikkeling.

Een goede onderlinge samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers is van groot belang voor de ontwikkeling van het kind. Vanuit de relatie tussen opvang en thuis krijgt het educatief partnerschap vorm. Indien nodig kan van hieruit de samenwerking met de zorgketen partners worden gezocht ter ondersteuning en advisering.

Ouderbetrokkenheid

SKG vindt het belangrijk dat alle ouders betrokken worden bij het thema op de peuteropvang. Zo kunnen ouders ook thuis met hun kinderen in gesprek gaan over het thema.

Bij het introduceren van een nieuw thema informeren wij de ouders door middel van;

- Een thema brief
- Door te werken met een thematafel op de groep, welke door de ouders tijdens de spel inloop in de ochtend bekeken kan worden
- Ouders kunnen van de mogelijkheid gebruik maken om een ochtend/deel van de ochtend mee te draaien in de groep.

Dit kan zijn als ondersteuning bij activiteiten maar het kan ook met de doelstelling om eens te kijken hoe zo'n ochtend verloopt. Daarbij krijgt de ouder inzicht in de werkwijze op de groep.

Observaties

Op de peuteropvang observeren we de kinderen na de eerste 6 weken en bij de leeftijd van 3 en 3,10 jaar aan de hand van ons eigen kind volgsysteem. De uitslagen van deze observaties bespreken we met de ouders.

Oudergesprekken

Na de observatie volgt er een oudergesprek, waarin we onze ervaringen delen met de ouders. We vertellen wat we hebben gezien; hoe het kind speelt, contact maakt, omgaat met andere kinderen en met de groepsleiding. Ook al is het een momentopname, vaak zal de observatie niet veel verschillen van het beeld dat we al hebben. We kijken immers dagelijks naar kinderen en kennen ze goed. Soms zien we specifieke dingen of gedraagt het kind zich tijdens de observatie anders dan anders. Dit bespreken we dan ook met de ouders.

Als we hebben gezien dat het welbevinden van het kind nog verbeterd kan worden, bespreken we met ouders hoe we dat gaan doen.

Doorgaande ontwikkelijn

SKG is een voorstander van het aanbieden van een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen van 0 tot 13 jaar en wil daar een actieve rol innemen. Uitgangspunt is dat kinderen van 0 tot 4 jaar zo goed mogelijk moeten worden voorbereid op de basisschool.

Voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar wordt de ontwikkeling van het kind bijgehouden in ons eigen kindvolgsysteem. We volgen de sociaal-emotionele ontwikkeling, de zelfredzaamheid, de taal- en rekenontwikkeling, de speel- en leerontwikkeling en de motoriek van het kind.

Ook neemt SKG actief deel aan de VVE werkgroep van de gemeente Gorinchem. Dit overleg vindt elk 6 weken plaats in het gemeentehuis van Gorinchem.

Hier komen verschillende partijen bij elkaar: de gemeente, CED, scholen, kinderopvang, Bibliotheek.

De doorgaande leerlijn is een vast agendapunt die met elkaar besproken wordt.

Afspraken die we met elkaar hebben gemaakt zijn:

- Piramide wordt niet meer door de basisscholen gebruikt, er wordt gebruik gemaakt van verschillende programma's.
- Scholen hebben een andere invulling, maar ons doel is dat we dezelfde taal gaan spreken.
- Om de aansluiting voorschool en vroegschool goed te laten verlopen sluiten we aan op de leerlijn (SLO doelen).
- Per school vindt er een afstemming plaats tussen de pm-ers en de kleuterleerkrachten om te zien hoe er gewerkt kan worden met dezelfde thema's en bv uitwisseling spelmateriaal.
- Per school wordt er afgestemd hoe er gezamenlijk scholing over de doorgaande leerlijn kan plaats vinden.

Van peuteropvang naar basisschool

De overgang van de peuteropvang naar de basisschool is een grote stap. De pedagogisch medewerker heeft in de opvangperiode gevolgd hoe een kind zich voelt en hoe de ontwikkeling van het kind verlopen is. Ongeveer drie maanden voor de vierde verjaardag van het kind, doen we de laatste observatie. Alle observaties zijn vastgelegd in een observatieverslag. Dit wordt bewaard in het kinddossier.

Wij nodigen ouders uit om de observatie met ons door te nemen. Wanneer ouders opmerkingen hebben, kunnen zij die op het observatieverslag noteren. Indien ouders toestemming geven sturen wij het verslag naar de toekomstige basisschool van het kind. Het is voor de leerkracht prettig om te weten hoe het met een kind gegaan is op de peuteropvang, wat een kind leuk vindt en waarin het eventueel wat extra aandacht nodig heeft.

Wij streven naar een "warme" overdracht met de basisschool. Wanneer dit plaats vindt dan informeren wij daarover de ouders. Onze voorkeur gaat uit om dit samen met de ouders te doen. Wanneer een kind een locatie van SKG verlaat en ouders geen toestemming geven voor het doorsturen van het kinddossier aan de basisschool, krijgen ouders het kinddossier mee naar huis. Dat geldt ook voor kinderen die de locatie verlaten en nog niet naar de basisschool gaan.

Van de peuteropvang naar de buitenschoolse opvang

Ook bij de overgang van POV naar BSO streven wij naar een "warme" overdracht. Wanneer dit plaats vindt informeren wij de ouders daarover. Het kinddossier wordt overgedragen naar de BSO, ouders hebben hier toestemming voor gegeven.

Specifieke afspraken met samenwerkende scholen

POV leniemini heeft veel contact met de kleutergroep van de Regenboogschool omdat ze in hetzelfde pand gehuisvest zijn. Er liggen ook goede contacten met de Jenaplanschool.

Met elkaar zijn we voortdurend in overleg hoe we deze samenwerking nog meer vorm willen gaan geven.

Voorbeelden samenwerking:

- Wanneer er vragen zijn over de ontwikkeling van een peuter kan een pedagogische medewerker de intern begeleider van school inschakelen. De intern begeleider komt observeren en geeft de pedagogisch medewerkers tips en advies over de aanpak van het kind.
- Soms is nog niet duidelijk waarom een kind zich 'anders' ontwikkelt. Vanuit observatie en gesprekken wordt gestart met praktische begeleiding op de groep. We blijven in gesprek met de IB-er om zo goede stappen te nemen richting overdracht school. Bij twijfel of een kind de overstap naar de basisschool kan maken worden kinderen op de leeftijd van 3 jaar en 8 maanden aangemeld bij de Driegang (www.driegang.nl) voor een extra intensieve observatie en wordt indien nodig naar een andere vorm van onderwijs gezocht. Steeds in afstemming met de school en de schoolbegeleidingsdienst.
- Voor de meeste kinderen geldt dat zij vanuit de opvanglocatie van SKG naar school gaan, al dan niet in het speciaal onderwijs. Vanuit een 'warme' overdracht wordt de school geïnformeerd wat belangrijk is in de begeleiding van het kind.
- De peuteropvang heeft regelmatig contact met de leerkracht van de kleutergroep

Hoofdstuk 4 Activiteiten

Elke dag zijn er vrije, begeleide en dagelijks terugkerende activiteiten, zoals eten en opruimen. Het activiteitenaanbod is gevarieerd, waarbij rustige en drukke activiteiten elkaar afwisselen, net als vrije en begeleide activiteiten. Bovendien komen alle verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod:

- Taalontwikkeling
- Beginnende geletterdheid
- Ontluikende en beginnende gecijferdheid
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Motorische ontwikkeling
- Creatieve ontwikkeling?

Het activiteitenaanbod biedt uitdaging aan alle kinderen. We houden rekening met verschil in ontwikkeling, mogelijkheden en behoeften van kinderen.

In de kring / aan tafel

Als we 's ochtends in de kring gaan, doen we dat niet alleen om te eten en te drinken. Het is ook een moment om te delen en samen te zijn. In de kring is gelegenheid tot het uitwisselen van ervaringen, een kringgesprek, spel, (interactie) voorlezen en liedjes zingen. Deze activiteiten worden gekoppeld aan het actuele thema. We willen dat alle kinderen gezien en gehoord worden in de kring en daarom sluiten we graag aan bij de behoeften van ieder kind. Daarom bieden we ook kleine kringactiviteiten waarin bijvoorbeeld meer ruimte is voor verdieping en onderlinge interactie en betrokkenheid tussen kinderen. We gaan flexibel om met de kring en hierbij houden we rekening met de behoeften van ieder kind. Als een kind nog niet zo lang kan stilzitten dan mag hij wat anders doen, we leggen dat uit aan de rest van de groep.

Vrij spel

De groepsruimte is zo ingericht dat het een uitdagende speelleeromgeving is voor kinderen. In de groepsruimte zijn duidelijk begrensde speelhoeken of speelzones gesitueerd. Door hoeken of zones af te bakenen, weten kinderen zelfstandig hun weg te vinden en kunnen ze goed in kleine groepjes spelen, zodat dat zij elkaars spel niet verstoren.

Zo beschikt de locatie onder andere over een huishoek, bouwhoek, een puzzelkast en een schilderhoek. Met daarbij een veelzijdig aanbod aan spel- en ontwikkelingsmogelijkheden. We hebben: telwerkjes, poppen, auto's, puzzels, bouw materiaal, boekjes, blokken, etc. Ander spel materiaal is beschikbaar in ruimtes die tijdens activiteiten gebruikt worden: zandtafel, speelhuis, klim- en klauter materiaal, muziekinstrumenten. We hechten veel waarde aan het gebruik van natuurlijk materialen.

Al deze mogelijkheden nodigen uit tot het vrij spel en dragen bij aan de cognitieve en motorische ontwikkeling.

Het is de taak van de pedagogisch medewerker om het materiaal op de juiste wijze en op het juiste

moment aan te bieden. Zelf doen, zelf ontdekken en zelf ervaren is een goede weg tot het ontwikkelen van zelfstandigheid en het leren dragen van verantwoordelijkheid. De rol van de pedagogisch medewerker is het observeren en begeleiden van dit proces.

Buitenspel

Buitenspelen is belangrijk voor kinderen, dus we gaan zo veel mogelijk met de kinderen naar buiten. Er zijn afspraken gemaakt met de school over de buitenspeelmomenten. We stimuleren het buitenspelen zoveel mogelijk en houden we in de gaten dat ieder kind elke dag buiten komt. Daarnaast bieden we ook buiten themagerichte activiteiten aan. Buiten krijgen activiteiten een andere invulling en beleving.

Activiteiten buitenshuis (uitstapjes)

Naast activiteiten op locatie, binnen of de buiten de ruimte, ondernemen we ook uitstapjes buiten de deur. Dit kunnen kleine uitjes zijn zoals een boodschap doen, naar de bibliotheek, eendjes voeren in het park of wandelen in het nabijgelegen bos.

Bij een uitstapje heeft de pedagogisch medewerker altijd een mobiele telefoon bij zich. Verder dragen de medewerkers kleding van SKG zodat zij herkenbaar zijn.

Hoofdstuk 5 De groep

Naast professionele begeleiding en het activiteiten aanbod is de groep een belangrijke pedagogische factor op een peuteropvang. Kinderen maken deel uit van een groep en leren gaandeweg van en met elkaar. De groep heeft grote waarde voor de sociale ontwikkeling van kinderen. Al op jonge leeftijd leren ze elkaar kennen en volgen ze elkaar in spel en rituelen. Er wordt geoefend met speelgoed delen. Vaak begint dit met zich alles toe te eigenen en speelgoed af te pakken bij elkaar. Peuters beginnen af en toe samen te spelen. Ze kunnen elkaar stimuleren in verschillende soorten spel en langer geconcentreerd spelen. Naarmate ze ouder worden, gaan ze meer afspreken hoe er gespeeld wordt en wie wat doet. Ze stellen zelf regels of maken afspraken. Ook leren ze, met goede begeleiding, gezamenlijk conflicten op te lossen.

Veiligheid en structuur

De groep is verrijkend zolang er voldoende veiligheid en structuur is. Kinderen moeten zich vertrouwd en veilig voelen, weten waar ze aan toe zijn en wat er gaat gebeuren. Dit gebeurt bijvoorbeeld door een bekend dagritme, met dagelijks terugkerende activiteiten, een voorspelbare omgeving en duidelijke begeleiding. We kondigen aan wat er gaat gebeuren en wat we verwachten van kinderen. Dit biedt kinderen emotionele veiligheid.

Naast de emotionele veiligheid is ook de fysieke veiligheid voor kinderen gewaarborgd binnen SKG. Pedagogisch medewerkers leren kinderen daarvoor om te gaan met kleine risico's. We kijken goed naar wat een kind kan en nodig heeft. We vinden het belangrijk dat kinderen de mogelijkheid krijgen te experimenteren en uitdagingen aan te gaan, zodat ze kennis verwerven over hun eigen kunnen, zelfvertrouwen ontwikkelen en hun grenzen leren kennen. Dit noemen we ervaren leren. Ervarend leren gaat soms letterlijk met vallen en opstaan. Bij SKG zijn we ons bewust van deze ontwikkelbehoefte van kinderen en begeleiden de kinderen in het leren omgaan met verschillende risico's. We zorgen er daarom steeds voor dat uitdaging en veiligheid voor de kinderen in balans zijn. Het veiligheidsbeleid is overigens een continu proces dat door de pedagogisch medewerkers in de

praktijk steeds opnieuw wordt geëvalueerd en geactualiseerd. Aan de hand van de risico-inventarisaties wordt op de locatie en periodiek met de medewerkers geïnventariseerd en besproken welke risico's er zijn voor kinderen op het gebied van veiligheid en gezondheid. Aan de hand van de uitkomsten wordt een plan opgesteld, waarbij vier keer per jaar een afzonderlijk thema uit de risico-inventarisaties wordt besproken.

Iedere locatie heeft een brandactieplan (ontruimingsplan) dat voldoet aan de eisen van de verordening van de brandweer. Gedurende de gehele dag is er één bedrijfshulpverlener (BHV'er) op de locatie aanwezig.

Grenzen en regels

Grenzen zijn belangrijk omdat ze kinderen veiligheid bieden. Kinderen weten tot waar ze kunnen gaan en wanneer iets niet geaccepteerd wordt. Bovendien kunnen ze binnen deze grenzen vrij en ongestoord spelen en hoeven ze niet voortdurend op hun hoede te zijn. Te veel grenzen zijn niet goed omdat ze kinderen beperken in hun ontwikkeling. Te weinig grenzen maakt dat kinderen zich onveilig voelen en op zoek gaan naar de grens. We proberen een goed midden te vinden.

We zijn duidelijk over grenzen en leggen uit waarom. Ook kijken we naar de ontwikkelingsfase van een kind. Peuters hebben een duidelijke grens en meer uitleg nodig. Waar mogelijk proberen we regels positief te formuleren. We gaan liever uit van het gedrag dat we wel willen, dan van gedrag dat we afkeuren of verbieden.

Voorbeelden van regels die we hanteren zijn:

- we delen speelgoed en we ruimen samen op;
- we doen elkaar geen pijn (je mag wel aaien of je mag wel zeggen dat je iets niet wilt);
- we maken geen speelgoed stuk (met de auto mag je wel rijden);
- we doen geen gevaarlijke dingen (op de vensterbank klimmen is gevaarlijk, je mag wel op de kussens klimmen).

Als kinderen zich niet aan een grens houden kunnen we hen helpen door hen af te leiden, iets anders aan te bieden of soms door het ongewenste gedrag te negeren en extra aandacht te geven aan positief gedrag. Als een kind te ver over een grens gaat en zich niet laat corrigeren, kunnen we hem even uit de situatie halen. We bieden het kind dan iets anders aan om mee te spelen en praten kort over wat er gebeurde. Door het kind even uit de situatie te halen, kan het stoppen met het onaanvaardbare gedrag en even tot rust komen.

Rituelen en feesten

Rituelen en feesten zijn belangrijk in een groep. Samen genieten van een verjaardagsfeestje of liedjes zingen aan het begin van de dag. Jonge kinderen houden van herhaling en ervaren veiligheid door vaste rituelen. Kinderen lopen zelf al vaak vooruit op een gebeurtenis door te starten met een ritueel. Zo geven ze aan dat zij vertrouwd zijn met de gang van zaken.

Er zijn rituelen bij alledaagse situaties als eten, opruimen en afscheid nemen. Daarbij maken we veel gebruik van liedjes en gebaren. Daarnaast hebben we rituelen voor feesten, verjaardagen en bijzondere gelegenheden. Een ritueel moet niet een star patroon zijn waar iedereen in mee moet doen.

Niet alle kinderen willen een feestmuts of in een grote kring hun verjaardag vieren. Daarom kijken

we vooral naar de behoefte van de kinderen en houden we ruimte voor individuele verschillen. Wij houden rekening met de feestdagen uit andere culturen.

Hoofdstuk 6 Ouders

Mentorschap, overdracht en informatie

Een goede samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers is belangrijk om de situatie thuis en op de peuteropvang zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Ieder kind heeft daarom een eigen mentor. Deze begeleidt de ontwikkeling van een kind en onderhoudt het contact met de ouders hierover. De mentor volgt de ontwikkeling van zijn/haar mentorkinderen met bijzondere aandacht.

Tijdens de dagelijkse overdracht aan ouders vertellen we hoe het kind zich heeft gevoeld, wat het heeft gedaan of met wie het heeft gespeeld. Van ouders horen we graag belangrijke dingen in de ontwikkeling van hun kind en veranderingen die invloed kunnen hebben op hun dagelijks leven, zodat we het kind goed kunnen opvangen en begeleiden. We vragen ouders het altijd aan ons door te geven als een kind door iemand anders dan de ouder(s) zelf wordt opgehaald. Wanneer niet bekend is bij de pedagogisch medewerker dat iemand anders een kind komt ophalen wordt er eerst telefonisch contact opgenomen met de ouder(s) alvorens een kind mee wordt gegeven.

Informatie vanuit het servicebureau of de locatie versturen wij per mail of wordt in het online ouderportaal geplaatst.

Signaleren

Soms is het gedrag van een kind reden tot zorg. Kinderen kunnen opvallend gedrag laten zien of extra aandacht en begeleiding vragen. Ook kan het zijn dat ouders zich zorgen maken over de ontwikkeling van hun kind. Allereerst vinden we het belangrijk de signalen helder te krijgen en de zorgen te delen met ouders. Daarnaast bespreken we in het groepsoverleg wat het kind nodig heeft en hoe we daaraan tegemoet kunnen komen. Met de ouders volgen dan één of meerdere gesprekken waarin we een plan van aanpak bespreken en evalueren.

Pedagogisch medewerkers kunnen advies vragen aan de interne zorgspecialist. De zorgspecialist kijkt mee en geeft handelingsadviezen waarbij rekening wordt gehouden met de behoefte van het kind. Hier is geen toestemming van ouders voor nodig omdat het hier gaat om 'collegiale consultatie'. Wanneer blijkt dat dit onvoldoende helpend is dan kan de zorgvraag, in overleg met ouders, besproken worden in het Zorg Advies Team en/of vindt doorverwijzing plaats.

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

SKG volgt de Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld dat wordt ingezet bij vermoedens of signalen van mishandeling of verwaarlozing. De meldcode beschrijft de te volgen stappen en ieders verantwoordelijkheid bij signalen van mishandeling, seksueel misbruik en huiselijk geweld. In een gesprek met de ouder bespreken we onze vermoedens en leggen we de werkwijze van de meldcode uit. Het uitgangspunt is het delen van zorg, zonder oordeel, om het welbevinden van het kind te verbeteren.

Oudercommissie

Vrijwel elke locatie wordt vertegenwoordigd door een oudercommissie. In deze commissie zit een aantal ouders als afgevaardigden die de belangen van alle ouders op de locatie behartigen. De oudercommissie denkt mee over beleidsmatige en praktische zaken op de peuteropvang. Maar zij kan ook meehelpen bij het organiseren van een ouderavond, Sinterklaas en andere festiviteiten.

De taken en bevoegdheden van de oudercommissie zijn vastgelegd in het oudercommissiereglement. De oudercommissie komt gemiddeld drie keer per jaar bij elkaar en heeft overleg met de manager.

Op de locatie is het mogelijk om informatie hier over in te zien. POV leniemini is op zoek naar ouders die zitting willen nemen in de oudercommissie.

Vier-ogen-principe: veiligheid op de locatie

Wij vinden niets belangrijker dan de veiligheid van de kinderen. Daarom laten wij niets aan het toeval over. We hebben allerlei maatregelen genomen om onze peuteropvang veilig te houden.

Er moet altijd een tweede volwassene kunnen meekijken of meeluisteren. Dit wordt ook wel het vier-ogen-principe genoemd. Er werkt een vast team van medewerkers en onze gebouwen zijn zo transparant mogelijk. De meeste verschoonruimtes zijn op de groep zelf. Zo zien en horen medewerkers elkaar altijd tijdens het werk. Medewerkers lopen bij elkaar binnen en werken nauw samen aan activiteiten. Zo houden ze ook toezicht op elkaar en elkaars manier van werken. In POV leniemini zijn altijd twee pedagogisch medewerksters aanwezig zodat altijd voldaan wordt aan het vier-ogen-principe.

Klachtenprocedure

We doen er alles aan om de kwaliteit van onze opvang hoog te houden en waar nodig te verbeteren. Als ouders ergens niet tevreden over zijn, dan gaan we allereerst samen in gesprek. Lukt het niet om tot een oplossing te komen, is er een klachtenregeling. Alle informatie hierover is te vinden op de website van SKG.

Geschillencommissie

Als ouders niet tevreden zijn over de afhandeling van hun klacht en er met de directie niet uitkomen, kunnen zij hun klacht voorleggen bij de Geschillencommissie.

Hoofdstuk 7 Praktische zaken

Openingstijden en bereikbaarheid

De peuteropvang is geopend op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag van 08.30 tot 12.30uur. Op de website van SKG is van elke locatie specifieke locatie informatie terug te vinden.

Beroepskracht-kind-ratio / Ondersteuning pedagogisch medewerker

Iedere peuteropvang heeft twee vaste pedagogisch medewerkers (soms drie) en in sommige gevallen een extra stagiaire. Er zijn dus altijd minimaal twee pedagogisch medewerkers op een groep van maximaal 16 peuters aanwezig. Karla, Kimberley en Wilma werken in POV leniemini. Wina werkt in POV leniemini zowel als pedagogisch specialist als als pedagogisch coach binnen de Stichting Kindercentra Gorinchem.

Adres- of telefoonwijziging

Het is belangrijk dat ouders of andere relevante contactpersonen, bereikbaar zijn in geval van nood, eventuele ziekte of om te kunnen overleggen als er iets aan de hand is met een kind. Ouders kunnen wijzigingen doorgeven via het ouderportaal.

Ziekte en ongelukjes

Bij ziekte van een kind volgen wij de procedure zieke kinderen waarin de richtlijnen van de GGD zijn opgenomen. Onder ziek zijn verstaan we dat een kind duidelijk laat blijken dat het zich ziek voelt. Dit hoeft niet altijd gepaard te gaan met koorts en koorts wil niet altijd zeggen dat een kind zich ook ziek voelt. We kijken dus vooral hoe het kind zich voelt.

We gaan ervan uit dat een ziek kind het best thuis kan zijn. Wanneer een kind ziek wordt op de peuteropvang, brengen wij de ouder op de hoogte en bespreken wanneer het kind opgehaald kan worden. Wij vragen ouders om hun zieke kind op te halen als een kind te ziek is om aan het programma deel te nemen, als de verzorging te intensief is voor de pedagogisch medewerkers of als het de gezondheid van andere kinderen in gevaar brengt.

Bij ongelukjes of als er medische hulp nodig is, bellen we direct de ouders en overleggen of zij zelf met het kind naar de arts gaan of dat dit door de pedagogisch medewerker wordt gedaan. In spoedeisende situaties bellen we 112 en wordt u zo spoedig mogelijk geïnformeerd. Totdat de ouder zelf aanwezig is, blijft de pedagogisch medewerker bij het kind.

Op iedere locatie is een EHBO-trommel aanwezig. Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van het kinder-EHBO diploma. Ook zijn er op iedere locatie bedrijfshulpverleners aanwezig. Deze medewerkers worden speciaal opgeleid om bij brand en ontruiming eerste hulp te kunnen verlenen en te coördineren, totdat de hulpverleners komen. De EHBO-training en de BHV-training worden elk jaar herhaald.

Medicijnen en allergie

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen of andere middelen (bijvoorbeeld zelfzorgmiddelen) voorgeschreven die zij - een aantal malen per dag - moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij op de peuteropvang zijn. Ouders vragen de pedagogisch medewerkers deze middelen aan hun kind te geven. Pedagogisch medewerkers mogen alleen na schriftelijke toestemming geneesmiddelen toedienen. Door het vastleggen van de gegevens, geven ouders duidelijk aan wat zij van de pedagogisch medewerkers verwachten. Wanneer het gaat om het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een lange periode (hiermee wordt bedoeld een periode langer dan 2 weken), wordt er regelmatig (afhankelijk van het ziektebeeld) met ouders overlegd over de ziekte en het daarbij behorende geneesmiddelengebruik.

Wanneer ouders zelf hun kind paracetamol hebben toegediend, voordat het kind naar de peuteropvang komt, verzoeken wij ouders met klem dit te melden aan de pedagogisch medewerkers. Dit in verband met de risico's die kunnen ontstaan als de koorts ineens omhoog schiet als de paracetamol is uitgewerkt.

Sluitingsdagen

SKG is gesloten tijdens de officiële feestdagen. Daarnaast volgt de peuteropvang de vakanties en overige sluitingsdagen van de basisscholen.

Privacy

SKG hanteert een privacyreglement dat te vinden is op de website van SKG. Het doel van dit reglement is het beschermen van de persoonlijke levenssfeer van ouders en kinderen die gebruikmaken van de diensten van SKG. In het reglement staan vermeld: de algemene bepalingen, kenmerken van de persoonsregistratie waaronder het doel, de rechten, verwerking, bewaren en inzage van de gegevens.

Foto's en video-opnames

Op de locaties maken we foto's. Hiermee laten we ouders zien welke activiteiten we op de peuteropvang hebben ondernomen. Voor het gebruik van foto's voor andere doeleinden moeten ouders toestemming geven. Ook maken we in de groep soms video-opnames. Deze gebruiken we voor de werkbegeleiding om de deskundigheid van de pedagogisch medewerkers te bevorderen. Na bespreking van de beelden worden deze gewist. Mochten ouders bezwaar hebben tegen deze werkwijze dan kunnen zij dit laten weten aan de manager. We hebben deze afspraken vast gelegd in ons fotobeleid.

Inspectie

SKG werkt conform de geldende wet- en regelgeving voor de kinderopvang en hanteert de hierin gestelde beroepskracht-kind-ratio (bkr). SKG werkt conform het kwaliteitsconvenant zoals deze is vastgelegd door de Brancheorganisatie ondernemers in de kinderopvang en BOINK belangenvereniging voor ouders in de kinderopvang.

Jaarlijks inspecteert de GGD de locatie van SKG op de volgende zaken: inspraak ouders, personeel, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting, groepsgrootte en beroepskracht-kind-ratio, klachten, pedagogisch beleid, VE-beleid en de praktijk. Van het jaarlijkse GGD-rapport wordt melding gemaakt op de website van SKG, de oudercommissie ontvangt een exemplaar en er ligt een exemplaar ter inzage op de locatie.

Gedragscode en integriteit

SKG heeft een gedragscode opgesteld. Met deze code geeft SKG vorm aan de uitgangspunten van de Wet gelijke behandeling en van het internationaal verdrag inzake uitbanning van elke vorm van discriminatie. Dit ter preventie van vooroordelen en racisme en om te voorkomen dat medewerkers, ouders en kinderen worden gediscrimineerd. Alle kinderen moeten zich bij SKG veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Bijlage 1: Veiligheids- en gezondheidsactieplan

Bijlage 2: Dagritme VE

Het dagritme bestaat uit vaste routines. Deze routines zijn te herleiden vanuit het werkplan van de POV. Vanuit de visie van SKG en de werkwijze van de SKG Academie:

De tijden van het dagritme kunnen afwijken (bijv. het tijdstip van het buitenspelen, kan ook gewisseld worden met vrije spel/ beweegactiviteit etc.)

- Ouderbetrokkenheid: spel in- en/of uitloop (m.u.v. Corona maatregelen);
- Voorleesbeleid: Voorlezen is een routine in het dagritme;
- Thema centraal: Elke dag wordt het *centrale thema/boek besproken. *Vanuit de RSL0: Ieder thema is er een centraal boek. Er is een verteltafel, thematafel en verteltafel/vertelschort/vertelkastje etc. aanwezig.
- Variatie buitenspel: Bij het buitenspelen is er afwisseling in het aanbod van activiteiten. We bieden tijdens het buitenspelen gerichte activiteiten aan zo mogelijk trekken we het thema door naar buiten.
- Kleine groepjes: Er wordt gewerkt in kleine groepjes tijdens georganiseerde momenten (opgenomen in de dagplanning + koppelen van kinderen), denk o.a. gestuurd/vrij/begeleid spel in de themahoek of het uitspelen van de verteltafel én tijdens vrije spelmomenten.
- Twee kringmomenten: Er zijn minimaal twee kringen (waarvan start + afsluiting). Wij volgen de behoeften van de kinderen en zullen de kring splitsen als daardoor het activiteiten aanbod voor sommige kinderen (denk bijvoorbeeld aan de kinderen met mindere beschikking over taal en taalbegrip of jonge peuters die minder lang betrokken zijn) beter wordt ontvangen door minder lang te wachten en meer directe interactie momenten mogelijk zijn.
- Beweegkriebels: Minimaal 1x per week worden de Beweegkriebels aangeboden.
- Eetmomenten: Er zijn maximaal twee korte eetmomenten. (Zie uitleg)

Visie eetmomenten:

De eetmomenten vinden plaats in de gezamenlijke kring. Eén eetmoment voor fruit, één eetmoment voor cracker (locatie is vrij om eerst voor fruit dan voor cracker te kiezen). Bij de crackers wordt ervoor gekozen om één cracker met beleg te eten en één cracker zonder beleg.

De eetmomenten sluiten aan bij het VE-aanbod. In de doorgaande lijn met school, is er net als op school ruimte om gezamenlijk te eten en wordt er gewerkt aan het versterken van de groepsdynamiek. Tijdens de eetmomenten komen verschillende vaardigheden aan bod, zoals beurtgedrag, het stimuleren van de kleine motoriek (zelf crackers te smeren), sociale interacties (gesprekjes tussen kinderen/gesprekjes met de pm en de kinderen), normen en waarden (aan tafel blijven zitten, eten boven je bord, 'dankjewel'/'alsjeblieft' zeggen), spraak-taal ontwikkeling en zelfredzaamheid. = *Waardevolle momenten voor de observaties! (Denk bijv. aan een kind dat een beker laat omvallen, hoe reageert het kind? Het ene kind zal een doekje pakken en het opruimen, een ander kind zal het kind helpen of het ene kind reageert niet, schrikt, huilt etc.)*

We kiezen niet voor een lunch, maar voor twee tussendoortjes. Het crackermoment is dus geen vervanging van een lunch.

Dagritme

- 08.30 – 09.00: **Inloop ouders (*corona tijd brengen de ouders kinderen om 08.30 uur aan de deur, geen spelinloop. Benoemen dat iedereen om 08.30 uur aanwezig moet zijn.)**
We betrekken ouders bij de spelinloop. We zetten verschillende activiteiten en spelmaterialen klaar, zodat kinderen samen met ouders een keuze kunnen maken. De rol van de pm: het voordoen en begeleiden van het spel met ouders.
- 09.00 – 09.20: **Vrij spel**
Ouders zijn om 09.00 uur weg. Eén pm sluit aan bij het vrije spel van de kinderen (grijpt kansen van spel) en één pm leest voor in kleine groepjes. Let op: dit kun je in je weekplanning noteren, welke kinderen komen wanneer aan bod + welke pm verantwoordelijk.
- 09.20 – 09.45: Opruimen, kringexploratie + eetmoment
We starten het liedje 'We gaan opruimen'. We ruimen gezamenlijk op en gaan in de kring. We volgen tijdens de kringexploratie de behoeften van de kinderen en indien nodig dan splitsen we op in twee (kleine) kringen. We verwelkomen elkaar en bieden een thema gerelateerde activiteit aan. Na de activiteit, eten we samen (fruit/cracker).
- 09.45 – 10.45: **Buitenspelen + activiteit in groepjes binnen**
Start gezamenlijk buitenspelen. Eén pm biedt buiten de activiteit aan (denk hierbij ook aan de variatie om het thema van binnen naar buiten te halen). Dit kan met de groep, maar kan ook kindgericht zijn. Eén pm biedt binnen de activiteiten in kleine groepjes aan. (Let op: dit kun je in je weekplanning noteren, welke kinderen komen wanneer aan bod + welke pm verantwoordelijk.
- 10.45 – 11.00: Eetmoment
We gaan gezamenlijk eten (fruit/cracker).
- 11.00 – 11.45: **Vrij spelmoment/ beweegactiviteit/ muziekactiviteit**
Eén pm sluit aan bij het vrije spel van de kinderen (grijpt kansen van spel) en één pm . Let op: dit kun je in je weekplanning noteren, welke kinderen komen wanneer aan bod + welke pm verantwoordelijk?)
- 11.45 – 12.00: Afsluitende kring
Evaluatie van de dag + afsluiting met vast ritueel.
- 12.00 – 12.30: Vrij spel + spel uitloop ouders (***corona tijd halen de ouders kinderen om 12.30 uur aan de deur, geen spelinloop. Benoemen dat iedereen om 12.30 uur moet ophalen.**)